

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Týnec nad Labem, okres Kolín

Komenského náměstí 85, 281 26 Týnec nad Labem

Identifikátor školy: 600 045 447

Zřizovatel: Město Týnec nad Labem, Masarykovo nám. 1, 281 26 Týnec nad Labem

Školský úřad Kolín, Kutnohorská 50, 280 00 Kolín IV

Termín konání orientační inspekce: 25., 26., 27. ledna 2000

Čj.	031 34/00-2163
Signatura	oc1ct105

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace je v souladu se zvoleným učebním plánem. V členění učiva do jednotlivých ročníků ČŠI zaznamenala na základě zápisů v třídních knihách ze školního roku 1998/1999 porušení učebních osnov v pátém ročníku (V. A). Jedná se o zařazení učiva českého jazyka, které patří do vyšších ročníků (stupňování přídavných jmen - 33. týden, přívlastek - 39. týden, věta hlavní a vedlejší - 40. a 41. týden, příslovce - 42. týden). V sedmém ročníku (VII. A) ČŠI zjistila, že bylo navíc probráno učivo o slovesných třídách a vzorech. V ostatních ročnících členění učiva odpovídá učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu. V časově tematických plánech se projevuje přílišná orientace na používané učebnice (zejména na prvním stupni). Příprava na jednotlivé hodiny byla vesměs pečlivá.

Personální podmínky výuky nejsou na prvním stupni dobré, z devíti učitelek mají pouze čtyři odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku na prvním stupni, ostatní učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro výuku na druhém stupni. Na druhém stupni jsou personální podmínky vynikající, český jazyk vyučují čtyři učitelé, všichni čtyři jsou odborně i pedagogicky způsobilí.

Vybavení jednotlivých učeben, ve kterých probíhala výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách, je na různé úrovni, žádná z učeben není koncipována jako odborná pracovna pro český jazyk. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, třídy jsou dostatečně prostorné, světlé a teplé. Vybaveny jsou standardním nábytkem. Škola využívá pro výuku českého jazyka ucelené řady učebnic jak pro první stupeň (Alter), tak pro druhý stupeň (SPN). Vyučující českého jazyka mají k dispozici školní knihovnu. Počítačová učebna pro výuku českého jazyka využívána není. Vhodné pomůcky a učební materiály byly zaznamenány zejména na prvním stupni, rovněž na prvním stupni bylo ve dvou případech zaznamenáno použití magnetofonu. Jiná didaktická technika (zpětný projektor, videorekordér apod.) nebyla ve sledovaných hodinách českého jazyka použita.

V oblasti organizace, forem a metod výuky byla zaznamenána rozdílná úroveň u různých učitelů. Ve většině hodin převažovala frontální práce, s malým podílem činnostních prvků. Samostatná práce se objevovala jen v hodinách vynikajících, práce ve skupinách nebyla zaznamenána vůbec. Málo bylo využíváno samostatného aktivního učení, téměř nebyla zaznamenána práce s chybou. Naopak hodiny hodnocené jako vynikající byly pestré, s převahou samostatné práce žáků, častým střídáním jednotlivých činností.

Hodnocení bylo zaznamenáno ve většině hodin, jeho kvalita byla přímo úměrná kvalitě sledované vyučovací jednotky. V hodinách nadprůměrných a průměrných se především objevovalo hodnocení okamžité, ústní, které následovalo po předvedeném výkonu, většinou ovšem bez klasifikace, a to i tam, kde se klasifikace přímo nabízela a mohla působit i jako pozitivní motivace. V hodinách podprůměrných hodnocení chybělo úplně.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla ve většině sledovaných hodin na dobré úrovni. U některých vyučujících ČŠI zaznamenala dílčí nedostatky v jazykové úrovni verbálního projevu (nespisovné koncovky, hovorové výrazy), někteří učitelé neopravovali podobné chyby ani v projevu svých žáků. Podprůměrné hodnocení některých hodin vyplývá také z problémů s kázní a z přístupu žáků k výuce.

Výuku českého jazyka sledovala ČŠI na prvním i druhém stupni celkem v 8 hodinách. V oblasti plánování zaznamenala inspekce citelně slabá místa (vazba na používané učebnice a z toho plynoucí porušování předepsaného rozvržení učiva do jednotlivých

ročníků). Celková úroveň sledovaných hodin byla závislá na konkrétní přípravě. Personální a materiální podmínky výuky, organizace, metody a formy práce jsou průměrné. Rovněž oblast hodnocení a motivace je průměrná. Interakce a komunikace žáků je na velmi dobré úrovni. Celkově je úroveň sledované výuky českého jazyka průměrná.

Matematika

Výuka matematiky byla sledována v osmi vyučovacích hodinách na prvním i druhém stupni školy. Ve všech třídách jsou počty hodin v týdenních plánech v souladu s učebním plánem, ve čtvrté třídě je se vzhledem k vysokému počtu žáků jedna hodina půlena pro zlepšení možností individuální práce s žáky. Učitelé paralelních tříd spolupracují v tvorbě časově-tematických plánů, částečně také v evaluačních procesech. Přílišnou vazbou na používané učebnice však dochází k porušování rozložení učiva do jednotlivých ročníků. Kromě jednotlivých nepřesných záznamů v třídních knihách, které dokládají postup výuky striktně podle učebních textů (učebnic, pracovních sešitů), inspekce zaznamenává i závažnější porušení - „přepřehování“ učebních osnov (ve třídě V. A byly probírány trojúhelníkové nerovnosti, v V. B pak konstrukce trojúhelníka podle věty SSS). Ve školním roce 1998/1999 nerespektoval vyučující pokyn MŠMT ČR 25 018/98-22 a ve třídě II. A byla probírána násobilka pěti. Konkrétní příprava na sledované hodiny byla co do metodických postupů a časového sledu promyšlená, značné rezervy však jsou ve využití názorných pomůcek, didaktické techniky, v přípravě efektivních zpětných vazeb. V žádné ze sledovaných hodin nebyly upraveny podmínky pro individualizovanou práci žáků s vývojovými poruchami učení (předtištěná zadání, připravené záznamy, doplněný výklad apod.).

Úroveň pedagogické a odborné způsobilosti se do kvality výuky nepromítá jednoznačně. Přestože na prvním stupni je podíl této způsobilosti výrazně nevýhodnější (43 % hodin je vyučováno bez úplné způsobilosti, 57 % s odbornou i pedagogickou způsobilostí; na druhém stupni školy je to 88 % : 12 %), sledovaná výuka na prvním stupni obsahuje vyšší podíl moderních pedagogických prvků. Získávání poznatků žáky tu má více charakter činnostního učení, učitelé respektují psychohygienická pravidla, samostatná práce žáků je navozována nejenom při procvičování látky, ale i při jejím aktivním vyvozování, interpretaci a užití. Materiální podmínky výuky jsou co do vybavení školy velmi dobré, ve využití jsou však velké rezervy. Počítačová pracovna není pro matematiku využívána, didaktická technika přestože jí má škola dostatek nebyla využita ani v jedné hodině. Výuka probíhala ve třídách, které nejsou pro matematiku nijak specificky upraveny. Výuka není formálně členěna na aritmetiku (algebru) a geometrii, jsou používány jednotné pracovní sešity.

Ve vyučovacím procesu výrazně převládá frontální přístup – žáci plní úkoly zadávané pedagogem většinou bez vnitřní diferenciaci – všichni ve stejný okamžik, stejným tempem, veškeré úlohy jsou současně řešeny jedincem (učitelem či žákem) současně na tabuli. Množství informací je přiměřené (nerealizovanou diferenciací nároků však dochází k prostojům rychleji pracujících žáků) – sled, metodické postupy a způsoby řešení jsou většinou jednoznačně určeny učitelem či učebnicí. Účinnější aktivnější metody jsou organizovány na prvním stupni, i když ani zde není pro vyšší efektivitu využívána didaktická technika, což se projevuje nejzřetelněji například u zpětných vazeb. Učivo je interpretováno věcně správně. Samostatná práce žáků je organizována v procvičovacích částech hodin, její podíl je závislý na přístupu každého učitele. Systematická práce s chybou je spíše výjimkou, alternativní postupy, kooperativní metody, problémové učení či projektová výuka využívány nejsou. Nedostatky v názornosti se nejvíce projevují při řešení slovních úloh, kde je po přečtení zadání většinou požadováno přímo řešení v podobě numerického výpočtu či sestavení rovnice, dále při převádění jednotek, kterému byla věnována celá hodina bez jediné praktické ukázky.

V motivování žáků učitelé užívají vstupní motivaci, motivaci průběžným hodnocením,

pozbuzením, klasifikací, velmi často soutěživými metodami práce. V menší míře je využíváno aktualizace učiva, vztahů k praktickému využití, mezipředmětových vazeb. Málo je rovněž využíváno motivace vázané na sebehodnocení žáka. Klasifikace má spíše sumativní charakter.

Do většiny hodin se promítá dlouhodobé a vedením školy prosazované rozvolnění školní atmosféry, ovšem bez prvků překračování předem vymezených pravidel komunikace a chování. Vztah učitel – žák je až na výjimky vstřícný (výjimkou je oslovování žáků příjmeními, projevené prvky autoritářského přístupu pedagoga apod.). V žácích jsou odbourávány bariéry ve smyslu možnosti a účinnosti dotazu, žádosti o hlubší výklad, individuální pomoc. Úroveň mluveného českého jazyka je závislá na jednotlivých učitelích. U začínajících učitelů se projevuje menší praxe ve zvládnutí nežádoucího chování žáků.

V plánování a přípravě výuky zaznamenává ČŠI kvalitativní posun v dlouhodobém plánování – zpracovávání tematických plánů, rezervy jsou v plnění stanovených cílů, přílišná je vazba na používané učební texty. Celkově je plánování a příprava výuky průměrná. Podmínky pro výuku matematiky má škola velmi dobré, jako výrazný nedostatek však je hodnoceno jejich malé využití. V metodách a formách výuky se jednotliví učitelé liší, efektivnější postupy jsou voleny na prvním stupni školy. Převládá však, zejména na druhém stupni, hromadná informativní výuka s dominantním postavením učitele. V motivaci a hodnocení jsou celkově pozitiva a negativa v rovnováze. Do kvality interakce a komunikace se nejvíce promítají osobnostní vlastnosti pedagogů, hodnotící škála zahrnuje všechny stupně od nadprůměrné úrovně po nevyhovující - celkově průměrná úroveň.

Celkově je sledovaná výuka matematiky na prvním stupni školy průměrná, na druhém stupni má citelně slabá místa.

Fyzika

Výuka fyziky byla sledována ve čtyřech hodinách v 6., 7. a 9. ročníku. Pro tento předmět byly učiteli zpracovány časově-tematické plány, jejichž obsah je ovlivněn jednak skutečností, že v devátém ročníku dobíhá výuka podle jiných učebních plánů, také v nižších třídách se liší týdenní hodinový příděl (v souladu se schváleným učebním plánem – dodržení minimálního přídělu za čtyři roky druhého stupně). Proto existují tři verze rozvržení učiva. Závažnou chybou těchto plánů je skutečnost, že jsou jimi plánovány jen malé počty laboratorních prací (v šestých třídách jediná, v sedmých a osmých po dvou, v devátých není žádná). Další skutečností charakterizující systém výuky je převaha plánovaných prověrek a testů nad počtem praktických činností – laboratorních prací.

Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré – učitelka fyziky, která před nedávnem odešla do důchodu vybudovala nadstandardně vybavenou pracovnu fyziky, také vybavení příslušného kabinetu je velmi dobré. Jako v dalších předmětech je nedostatkem nevyužití počítačové pracovny. Personální zajištění je průměrné, s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí je vyučováno 50 % hodin.

Všechny sledované hodiny měly „klasickou“ stavbu (opakování, vyvození nové látky, záznam do sešitů, shrnutí). Kladem všech hodin bylo využití vybavení pracovny k názorným ukázkám probíraných fyzikálních jevů, vesměs se však jednalo o demonstrační pokusy (některé se spoluúčastí jednotlivce – žáka), ne vždy však bylo využito všech nabízených možností (zpětný projektor použit jednou, v hodinách byly užívány pouze slovní odkazy na jevy, které mohly být demonstrovány využitím modelů apod.). Funkční gramotnost je pěstována užíváním grafického znázornění, užíváním vhodného testového materiálu, možností použití obrázků zejména při opakování, zkoušení a záznamu nové látky. Na vysoké úrovni je odbornost výuky.

Málo jsou organizovány situace aktivního získávání poznatků a dovedností. Žáci jen dokončují učitelem navozené myšlenky a závěry, chybí tvorba a obhajoba hypotéz, problémové situace, tvůrčí „výzkumná“ činnost žáků, aktivní edukační postupy.

Ve vyučování je častá aktualizace učiva, učitelé využívají zkušeností žáků z praxe, nejčastěji užívanou metodou výkladu nové látky je řízený rozhovor s použitím názorných ukázek. To samo je motivujícím prvkem. Práce s chybou je závislá na přístupu učitele, byly zaznamenány obě krajní možnosti – výzvy a dotazy směřující k ověření pochopení probíraného tématu, ale i pouhé konstatování „to musíš pochopit“. Také ve výuce fyziky převažuje klasifikace písemného projevu žáků nad výsledky hodnocení slovních aktivit žáků či hodnocení praktických činností.

Také ve fyzice jsou platné poznatky z hodnocení úrovně interakce a komunikace. Převládá vstřícný přístup k žákům, komunikativní schopnosti žáků jsou rozvíjeny s různou mírou empatie. Verbální i neverbální komunikace obou učitelů je velmi dobrá, zvládnutí nežádoucího chování odpovídá úrovni zkušeností pedagogů (bezproblémové v jednom případě, hledání účinných zásahů v případě druhém).

V plánování a přípravě výuky jsou celkem pozitiva a negativa v rovnováze (kvalitním tematickým plánům chybí příprava laboratorních prací). V realizaci a výsledcích praktických činností (laboratorní práce v jednotlivých třídách buď dosud realizovány nebyly, nebo byla vypracována jediná; úroveň záznamů z nich je se značnými rezervami – obsahovými i formálními) jsou citelně slabá místa. Podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky, stejně jako motivace a hodnocení i úroveň interakce a komunikace jsou celkově průměrné.

Výuka fyziky je celkově průměrná.

Dějepis a občanská výchova

Ve všech třídách druhého stupně se vyučuje po jedné hodině občanské výchovy. Dějepis je vyučován v šestém, sedmém a devátém ročníku po dvou hodinách týdně a v osmém ročníku po jedné hodině týdně. Oběma předmětům je věnován dostatečný prostor.

Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal osnovám, zápisy v třídních knihách rovněž. Učitelé se při přípravě časově-tematických plánů orientují spíše na používané učebnice, případně používají plány, které byly vytvořeny v předcházejících letech a provádějí v nich dílčí úpravy. Plány odpovídají učebním osnovám. Učitelé byli na jednotlivé hodiny pečlivě připraveni.

Učební pomůcky, které má škola pro výuku dějepisu a občanské výchovy k dispozici, nebyly ve sledovaných hodinách plně využity. Dvakrát byla zaznamenáno použití dějepisné mapy, dvakrát doplňující literatury. Jiných pomůcek, případně didaktické techniky použito nebylo.

Občanskou výchovu vyučují na škole čtyři učitelky. Pouze jedna z nich má odpovídající kvalifikaci pro výuku tohoto předmětu. Ve všech osmi třídách je 38 % hodin vyučováno s patřičnou odbornou i pedagogickou způsobilostí, zbylé hodiny pouze s pedagogickou způsobilostí (způsobilost pro 1. st., odbornost pro výuku ruského jazyka a výtvarné výchovy). Hodiny dějepisu vyučují převážně učitelé s jinou odborností než pro výuku dějepisu. Pouze 25 % hodin je vyučováno učitelem s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Metody a formy práce v jednotlivých hodinách obou společenských vědních předmětů odpovídaly personálnímu obsazení. Pouze jedna hodina občanské výchovy byla hodnocena jako vynikající a byl v ní zaznamenán pestrý a zajímavý průběh vyučovacích jednotek s častým střídáním činností, metod a forem práce. V této hodině byl zaznamenán i velký podíl práce samostatné. V ostatních hodinách převažovala práce frontální, malý podíl samostatných činností žáků.

Výběr pomůcek byl omezený, v některých hodinách nebylo pomůcek užito vůbec. Stěžejní metodou byl výklad učitele a žákům nebyl dán prostor pro aktivní tvořivé učení.

Motivace ve sledovaných hodinách nebyla výrazná, případně úplně chyběla. Hodnocení bylo prováděno klasickým způsobem, t.j. klasifikací a to ústním zkoušením u tabule. Efektivita zkoušení byla nízká vzhledem k množství času, který byl zkoušení věnován a s ohledem na počet vyzkoušených žáků. Ostatní žáci v průběhu zkoušení většinou nebyli zaměstnáni, a v případech, kdy jim práce zadána byla, nebyla hodnocena. Při frontálním opakování využívali učitelé většinou dílčího průběžného slovního hodnocení.

Komunikace a interakce byla nejzdařilejší ve vynikající hodině občanské výchovy. Komunikace mezi učitelkou a žáky byla na velmi dobré úrovni, žáci byli vůči učitelce vstřícní a otevření a nebáli se ani záporného hodnocení osoby učitelky a svých spolužáků v zadávaných úkolech. V ostatních sledovaných hodinách společenskovedních předmětů se objevovaly problémy zejména v komunikaci učitel a žák a rovněž dílčí problémy s kázní a soustředěností žáků.

Plánování a příprava výuky jsou průměrné. Personální podmínky školy mají výrazné nedostatky. Materiální podmínky výuky jsou s citelně slabými místy, stejně tak jako organizace, formy a metody práce. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou s výraznými nedostatky. Celkové hodnocení výuky sledovaných společenskovedních předmětů (dějepisu a občanské výchovy) je: s citelně slabými místy.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve sledovaných oblastech uskutečnila ČŠI celkem 25 hospitací. Tři hodiny byly hodnoceny jako vynikající, sedm mělo nadprůměrnou úroveň, devět bylo průměrných a v šesti byly konstatovány výrazné nedostatky. Celkově se ve výuce málo projevují moderní pedagogické postupy a prvky, převládá informativní výuka s dominantním postavením učitele, frontální přístup. Hodnocení má spíše informativní charakter, aktivní zapojování žáků do procesu edukace se objevuje spíše ojediněle, rezervy jsou v uplatňování počítačové techniky, celkově velmi dobrého materiálního vybavení, v motivaci a využití alternativních zdrojů informací. Proto je celková kvalita sledovaného vzdělávání průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je již delší dobu určena a veškeré snahy vedení školy (v materiální, personální, v úpravách učebních plánů a jejich doplnění) jí odpovídají. Kromě základního úkolu - zajištění základního vzdělání pro poměrně širokou spádovou oblast města, má škola bohatou tradici ve sportovním zaměření. Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu s posílením výuky tělesné výchovy na druhém stupni zavedenou třetí hodinou v týdenním plánu. Ve spolupráci se zřizovatelem a na požadavek trhu vyjádřený prostřednictvím Rady školy však škola nabízí i aktivity v dalších oblastech (sborový zpěv, výtvarná výchova, spolupráce se základní uměleckou školou). V koncepčních a plánovacích materiálech ředitele školy jsou stanoveny široce pojaté cíle a prostředky ve vzdělávací, výchovné a personální sféře. Polovina koncepčních záměrů se týká kvality a ovlivňování mezilidských vztahů (učitel – žák, vnitřního klimatu školy). V materiálním rozvoji je po značných investičních akcích nedávné minulosti škola v požadavcích téměř uspokojena. Dlouhodobějším záměrem je ještě rekonstrukce

venkovního atletického hřiště. Oproti poslední inspekci ředitel školy zpracoval *Koncepční záměry školy pro období 1999/2000, Roční plán práce školy - školní rok 1999/2000* a další plánovací materiály v písemné podobě. Jejich úroveň je průměrná (chybí analýza stávajícího stavu, konkrétnější nástroje plnění, jednoznačněji vyhodnotitelné ukazatele stupně dosažení cílů, vazby na dílčí organizační materiály, částečně i prováděcí strategie). Pro výuku jednotlivých předmětů jsou již učitelé zpracovávány tematické plány které mají různou úroveň podle přístupu zpracovatele, vyšší podíl koordinace si vyžaduje jejich obsah pro praktické činnosti na prvním stupni.

Koncepce je dlouhodobě stanovena, pokračuje v tradici školy a navazuje vhodně na podmínky školy v oblasti materiální i personální. Zaměření má podporu rodičovské veřejnosti (Rady školy). V krátkodobém plánování jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Celkově je koncepce a plánování spíše nadprůměrná.

Organizování

Organizační struktura odpovídá velikosti školy. Rozdělení úkolů mezi jednotlivé pracovníky je jednoznačně dáno pouze u některých (chybí kompetence vedoucích metodických orgánů, přesnější vymezení a zpětné vazby při určené pomoci začínajícím pedagogům). Informace uvnitř školy jsou předávány bezprostředně, záznamy z pedagogických rad a provozních porad dokládají projednávání všech základních otázek výchovně vzdělávacího procesu, včetně závěrů z kontrol. Také vnější informační systém je účinný, předseda Rady školy potvrdil, že rodiče mají veškeré potřebné informace, ředitelství školy reaguje operativně na případné požadavky. Nedostatky zjistila inspekce kontrolou žákovských knížek – nepřípustná klasifikace z předmětu za nesplněný úkol (občanská výchova, německý jazyk); používání mínusů v dílčí klasifikaci (anglický jazyk); zcela nevhodné formulace zpráv rodičům (matematika). Se značnou časovou prodlevou jsou inovovány vnitřní organizační předpisy - od poslední inspekce v roce 1997 je právě v současnosti doplňován a upravován obsah řádu školy (nepřípustná formulace „povinnosti rodičů“, příloha řádu školy - *Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky* je zastaralý). Také v oblasti zvyšování „počítačové gramotnosti“ pedagogů má škola časové zpoždění, zatímco materiální vybavení školy v této oblasti již rychle zaostává, většina učitelů jej dosud nepoužívá ve výuce. Teprve v tomto školním roce je organizován kurz práce na počítačích pro šest učitelů. Na tvorbě a ovlivňování vnitřních pravidel nejsou zaangażovány další subjekty (Rada školy, není zřízen žádný žákovský orgán). Naopak neformální přístup ředitele školy k žákům sledovaný i v průběhu inspekce dokládá i v koncepci školy uváděnou pozornost vytváření příznivého klimatu. Kvalitativní posun nastal v obsahu *Výroční zprávy o činnosti školy*. Jejím přínosným rysem je kritičnost a sebekritičnost, což je jedním z předpokladů identifikace změn školy a vytváření podmínek k jejich realizaci.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu nedošlo k úpravě délky páté vyučovací hodiny (krácena na 40 minut). Nepřípustné je zjištěné „odpadání výuky“ z organizačních důvodů (v době konání pedagogických rad). Ve stavbě rozvrhu hodin není z psychohygienických hledisek optimální umístění hodin matematiky ve třídě V. A. Přemístování žáků z kmenových tříd na výuku některých předmětů do jiné nevybavené učebny postrádá smysl (matematika v V. B, VII. B, VIII. B). Ve škole jsou ustanoveny metodické orgány (svým složením nepostihují všechny vyučované předměty), chybí jim pregnantnější zaúkolování, a předání některých kompetencí. Záznam z jednání předmětové komise přírodních věd dokládá formální práci.

Řídící schopnosti vedení školy zabezpečují chod školy, informační systémy (vnitřní i vnější) fungují velmi dobře. Ve vedené dokumentaci a vnitřních pravidlech upravujících organizaci výchovně vzdělávací práce jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Se vzhladem

k dvěma závažnějším porušením (krácení vyučovací hodiny, odpadání výuky) a dalším uvedeným skutečností má organizování výrazné nedostatky.

Vedení a motivování pracovníků

Na pozitivním vývoji školy se společně podílejí ředitel školy i jeho zástupce. Vedení školy používá nástroje operativního řízení v obvyklé podobě a frekvenci (5x pedagogická rada). Kromě pravidelných pedagogických rad jsou v případě nutnosti svolávány mimořádné zaměřené pedagogické rady (zápisy z obou typů jsou řádně vedeny). Pro některé dílčí záležitosti, které se vyskytnou během školního roku slouží krátké operativní provozní porady ve sborovně školy, které se uskutečňují jedenkrát týdně a jejichž průběh není písemně zaznamenáván. Ve využívání metodických orgánů se vyskytují znaky formálnosti. Nejsou jasně stanoveny úkoly pro metodické orgány a například záznamy z jednání předmětových komisí jsou spíše výčtem uskutečněných akcí. Operativní řízení navazuje na plánování, na kontrolu již méně. Zejména v oblasti kontroly úrovně pedagogické dokumentace (třídní knihy, katalogové listy, žákovské knížky aj.) inspekce zjistila značné množství méně významných chyb, opomenutí a nepřesností (byly projednány s ředitelem školy na místě).

V oblasti využívání lidského potenciálu pro pozitivní vývoj školy jsou vytvořeny dobré podmínky pro vlastní profesní seberealizaci učitelů - zejména ve sportovní oblasti. Odborná a pedagogická způsobilost není v rámci možností školy a co do pedagogického obsazení plně využívána. Značná část učitelů vyučuje předměty, k nimž nemají odpovídající způsobilost. Citelné je to zejména na prvním stupni, kde 56 % výuky je zajišťováno učiteli bez odpovídající odborné způsobilosti. Ve škole nepůsobí v současné době žádný nekvalifikovaný učitel. Začínající učitelé jsou ve škole dva. Těmto učitelům je určen tzv. zavádějící učitel, který ovšem nemá exaktně vymezeny kompetence a úkoly a je ponecháno na jeho iniciativě, jak bude postupovat (není využíváno vzájemných hospitací).

Další vzdělávání učitelů je na rozdílné úrovni, v oblasti sledovaných přírodovědných předmětů je nevyhovující. Škola se orientuje na akce Školského úřadu Kolín a Pedagogického centra Praha, jejichž nabídky příležitostně využívá (převážně v oblasti práce s dětmi trpícími vývojovou poruchou učení a v oblasti výuky cizích jazyků). Do kvality výuky se další vzdělávání učitelů promítá jen málo zřetelně.

Systém morálního a hmotného stimuluování pracovníků je vypracován. Jsou stanovena kritéria pro hodnocení učitelů a pro přidělování osobních příplatků. Rozhovor s učiteli (matematiky a fyziky) prokázal jejich malou znalost. Přes doporučení z minulé inspekce se do kritérií nedostalo další vzdělávání učitelů. Výše osobního příplatku se mění 2 krát za rok. Výše nadtarifních složek mezd se pohybuje v dostatečném rozmezí.

Autoevaluačními materiály jsou především výroční zpráva školy a podrobné záznamy z jednání pedagogické rady.

Ve vedení lidí převládá u ředitele autoritativní styl řízení. Ředitel je velmi dobrý manažer, který pro školu dokáže zajistit maximum finančních prostředků. Škola má vynikající výsledky zejména v oblasti sportu.

Systém vedení a motivování pracovníků školy, na němž se podílí i zástupce ředitele, je autoritativní. Podmínky pro uplatnění tvořivosti jsou dobré, avšak nejsou plně využívány všemi pedagogy. Oblast vedení a motivování je hodnocena jako průměrná s negativními i pozitivními jevy v rovnováze.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má stanoven systém a plán vnitřní kontroly. Existuje rozdělení kompetencí

ředitele a jeho zástupce (dáno pracovními náplněmi), v jejich naplňování zaznamenala inspekce řadu nedostatků. Kvalita vzdělávacího procesu je sledována třemi nástroji (hospitace, kontrola pedagogické dokumentace, kontrola výsledků výuky).

Hospitační činnost ve škole provádí pouze ředitel školy (viz dále výčet za školní rok 1998/1999). Záznamy o hospitacích jsou vedeny podrobně a efektivně ve zvláštním sešitě. Každý zápis je podepsán učitelem, kterého se týká. Zároveň jsou také na základě závěrů vyvozeny i úkoly pro vyučujícího. Nesystémové je ale rozložení hospitací, nejsou stanoveny priority, zaměření kontrolní činnosti. V loňském školním roce bylo zaevidováno celkem 23 hospitovaných hodin u ředitele školy, zástupce ředitele nehospitoval vůbec. Některé předměty (např. zeměpis, chemie, výtvarná výchova, praktické činnosti, volitelné předměty, informatika), některé vyučující a některé třídy hospitace neobsáhly, další předměty byly hospitovány jednou apod. Vedení školy má tak méně informací nejen o průběhu vzdělávání, ale i o potřebách materiální modernizace, efektivním využití stávajícího vybavení (počítačová pracovna). Zápisy pedagogických rad dokládají projednávání zjištěných skutečností, některé jsou i konkrétní reakcí (instruktáž jak pracovat s výsledky prověrek apod.).

Kontrola pedagogické dokumentace je dána kompetencemi vedoucích pracovníků (ředitel třídní knihy, zástupce třídní výkazy a katalogové listy). Vzhledem k některým nedostatkům zjištěným v pedagogické dokumentaci je kontrola v této oblasti formální. V plánu kontrol chybí rozbor a úroveň záznamů v žákovských knížkách.

Kontrola výsledků výuky probíhá pouze prostřednictvím testu Kalibro. V loňském roce se škola zapojila do tohoto projektu v 7. ročníku a testovala žáky z matematiky a českého jazyka, ostatní testy nepoužila. Výsledky jednotliví vyučující analyzovali a předložili toto své hodnocení na pedagogické radě. Škola v oblasti autoevaluace spolupracuje se sousedními školami (Záboří, Krakovany) pouze nárazově prostřednictvím výměny některých dílčích prověrek. Ředitelské prověrky nejsou zadávány. Analytická práce například s výsledky čtvrtletních prověrek není přes výše uvedenou instruktáž systematická.

Z provedených společných hospitací s ředitelem školy vyplývá, že ředitel je schopen odhalit silné i slabé stránky sledované výuky a hodinu dobře zhodnotit. Kontrola práce výchovného poradce a protidrogového koordinátora je prováděna pravidelně na pedagogických radách, kdy tito pracovníci informují o činnosti v uplynulém období.

Ředitel školy sleduje a ovlivňuje naplňování základních koncepčních záměrů školy (sportovního zaměření, postupné změny vztahu učitel - žák). Autoevaluační proces není systémový. Dílčí nedostatky jsou v kontrole. Negativní a pozitivní jevy jsou zhruba v rovnováze, proto je kontrolní činnost hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Škola má jasnou koncepci, přijatou všemi zainteresovanými subjekty. V plánování dochází k postupným krokům systematizace, dílčí oblasti vykazují znaky formálnosti. V organizování jsou pozitiva a negativa v rovnováze, velké jsou časové prodlevy v uskutečňování žádoucích změn. V této oblasti je vymezení kompetencí málo konkretizováno, v naplňování předaných úkolů jsou rezervy. Vedení a motivování pracovníků je průměrné, v kontrolním systému přetrvávají dílčí nedostatky. Se vzhledem k vývoji od poslední inspekce došlo k dílčím kvalitativním posunům, přesto je celkově řízení na průměrné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- koncepční a plánovací materiály vedení školy a učitelů: Koncepční záměry školy pro školní období 1999/2000, Roční plán práce školy, Plán kontroly a řízení na školní rok 1999/2000, časově tematické plány sledovaných předmětů, plán pedagogických rad a třídních schůzek,
- Výroční zpráva o činnosti školy (ze dne 1999-07-15),
- přehled pololetní klasifikace,
- seznam žáků doporučených k integraci,
- záznam z jednání předmětové komise - přírodní vědy,
- výběr z povinné dokumentace: zápisy z jednání pedagogické rady, třídní knihy, Řád školy (původní a právě inovovaná verze), výběr z katalogových listů, rozvrh hodin,
- hospitační záznamy ředitele školy a ČŠI,
- rozdělení úkolů mezi ředitele a zástupce ředitele,
- inspekční zpráva čj. O-03-01/9798-220K + protokol čj. 220/97.

ZÁVĚR

Podmínky

Škola má velmi dobré prostorové podmínky pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu, zaostává v modernizaci počítačové techniky a programovém vybavení. Stávající počítačová pracovna je tak využívána neefektivně. Personální podmínky jsou celkově průměrné, zejména pro výuku na prvním stupni má škola nedostatek učitelů s příslušnou odbornou způsobilostí. Do kvality výuky se však tato skutečnost výrazně nepromítá. Rezervy jsou ve využití nadstandardního vybavení kabinetů ve sledovaných oblastech, dále ve využití didaktické techniky.

Celkově jsou podmínky velmi dobré.

Kvalita vzdělávání

Sledovaná výuka českého jazyka na obou stupních školy, matematiky na prvním stupni a fyziky má celkově průměrnou úroveň (hodnocení jednotlivých hodin zahrnuje celou škálu od výborné po převahu negativ). V předmětech: matematika na druhém stupni, občanská výchova a dějepis konstatuje inspekce citelně slabá místa (hodnocení hodin opět pokrývá stejnou škálu - převaha je však v její nižší části).

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech průměrná.

Řízení

Řízení je celkově průměrné, velmi dobrá je koncepční práce vedení školy, závažné nedostatky jsou v organizování, dílčí nedostatky a setrvačnost vykazuje kontrolní systém.

Celkově je orientační inspekci sledovaná práce školy na průměrné úrovni.

V oblasti využívání finančních prostředků přidělovaných státem zjistila inspekce jejich efektivní čerpání (s výjimkami v malém využití a zastarání počítačové techniky a ve výuce málo zřetelného využití poznatků z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků).

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kumstýř	Kumstýř v. r.
Člen týmu	Mgr. Pavel Skokan	Skokan v. r.

V Kolíně dne 2000-02-07

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-02-11

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. František Černý	v. z. Snížek

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Kolín	2000-03-10	ing. kejklíček
Zřizovatel Město Týnec nad Labem	2000-03-10	031 82/00-2163
Rada školy - předseda p. D. Šrámek, Sadová 475, 28126 Týnec n. L.	2000-03-10	031 82/00-2163

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
00-02-29	031 73/00	text připojen

